

Rodzime konie – informacja o projekcie.

W dniu 12.10.2021 zakończyła się dwudniowa Próba Dzielności ogierów małopolskich i wielkopolskich z pierwszego naboru w ramach Projektu „Konie Rodzime” realizowanego przez Konsorcjum (Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy w Balicach, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu, Stadnina Koni Izby, Prywatna Lecznica Zwierząt i Polski Związek Hodowców Koni).

Głównym celem podjętych działań w realizowanym Projekcie jest zwiększenie liczby ogierów kryjących w obu zagrożonych rasach w ramach Programów Ochrony Zasobów Genetycznych, których koordynatorem jest IZ PIB w Balicach.

W pierwszym naborze, do treningu przyjęto 16 koni po 8 ogierów rasy małopolskiej i wielkopolskiej, z których 10 ogierów po treningu przeprowadzonym w SK Izby, zaliczyło zaprzęgową Próbę Dzielności przeprowadzoną na terenie działalności Fundacji Klikowska Ostoja Polskich Koni w Tarnowie przy ul. Klikowskiej i uzyskało wymaganą liczbę punktów w ocenie płytowej, tym samym otrzymało przepustkę do hodowli - licencję ogiera.

Prowadząc hodowlę najistotniejszym z punktu widzenia jakości potomstwa jest dobór klaczy i ogierów do rozplodu. Ważnym kryterium wyboru pokolenia rodzicielskiego oprócz wnikliwej analizy rodowodów, wyników prób użytkowych i szeroko pojętej użytkowości klaczy i ogierów jest ich zdrowie. Zarówno klacze jak i ogiery podczas odchowu podlegają selekcji, a wychów w grupach kształtuje hierarchię.

Jednym z celów realizowanych przy pierwszym naborze ogierów były obserwacje zachowań samców w grupie, zachodzące między nimi interakcje, budowanie zależności – hierarchia jak i selekcja pod względem zdolności adaptacyjnych do warunków wychowu zbliżonych do naturalnych. Konie przebywały w grupie maksymalnie długi czas poza budynkiem stajennym na dużym pastwisku z obecnością drzew i krzewów, co umożliwiało im swobodny ruch i interakcje stadne. Bardzo korzystnie wpływało to na dobrostan psychiczny, ogiery były spokojne i z ufnością podchodziły do ludzi. Obserwowano jak radziły sobie z warunkami atmosferycznymi i geograficznymi tego wymagającego miejsca. Konie były karmione wg ogólnie przyjętych norm żywienia koni (Normy Żywienia Koni, PAN Inst. Fizjologii i Żywienia Zwierząt, Warszawa 1994) z uwzględnieniem potrzeb treningowych. Poza obserwacjami behawioralnymi prowadzono wnikliwą analizę parametrów metabolicznych, w szczególności stężenia kortyzolu, melatoniny i innych. Z dostępnych źródeł wynika, że normalizacja tych parametrów powoduje poprawę jakości rogu kopytowego i zapobiega akceleracji wzrostowej. W tym kierunku również prowadzono obserwacje podczas treningu tej grupy ogierów.

Instytut Zootechniki koordynując Programy Ochrony Zasobów Genetycznych Koni, zwraca szczególną uwagę na zachowanie cech eksterieru, w tym wysokości w kłębie, obwodu klatki piersiowej i obwodu nadpęcia poszczególnych ras koni. Innym ważnym kryterium jest zachowanie bioróżnorodności w obrębie poszczególnych ras (odpowiednia liczba klaczy i ogierów).

Realizacja Projektu „Rodzime Konie” ma na celu wybór przede wszystkim koni zdrowych, zdolnych do radzenia sobie w naturalnych warunkach, bez większej ingerencji człowieka, aby cechy rasowe (fizyczne i psychiczne) zostały przekazane potomstwu.

Prowadzona wielomiesięczna obserwacja ogierów dała cenną informację o ich szeroko pojętych możliwościach adaptacyjnych, nawet przy zwiększonym wysiłku. Jest to o tyle istotne, że obecnie stawiamy naszym koniom coraz większe wymagania, a prowadzona selekcja jest niewystarczająca, o czym świadczy wzrastająca liczba młodych jeszcze nie użytkowanych koni z powikłaniami w obrębie stawów (chipy) i układu kostnego, a także oddechowego (RAO) itp.

Obserwacje pierwszej grupy ogierów wskazują, że aby móc w pełni interpretować uzyskane wyniki należy je kontynuować w latach następnych - większa liczba obserwacji będzie gwarantowała rzetelność wyników.

Uzyskane wyniki po ich głębokiej analizie będą publikowane na stronach internetowych Konsorcjum.

INSTYTUT ZOO TECHNIKI
Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Hodowli Koni
ul. Krakowska 1, 32-083 Bałice
tel. (12) 357 25 00

Z powołaniem Dyrektora
Instytutu Zootechniki Państwowego Instytutu Badawczego

Dr. inż. Iwona Pamić-Wrona

PREZES
POLSKIEGO ZWIĄZKU HODOWCÓW KONI

Dr. inż. Władysław Brejta

Polski Związek Hodowców Koni
ul. Koszykowa 60/62 m. 16
00-673 Warszawa
tel. 22 628-03-61
NIP: 525-10-52-043